

2c GLAS NA POŠTI NARA
ČITAJTE, KAR VAS
1116 E. Grand
6301
DA
DOM
GLAS

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 219 — Štev. 219 — VOLUME LII. — LETNIK LII.

NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 9, 1944 — ČETRTEK, 9. NOVEMBRA, 1944

NEW YORK WAR FUND
FOR OUR OWN FOR OUR ALLIES
Tel: CHelsea 3-1242

NEMCIJA NA PRAGU PORAZA

Maršal Josip Stalin je v ponedeljek na predvečer 27. obletnice boljševiške revolucije govoril po radio in je rekel, da je Nemčija na pragu katastrofe ter dejal, da je bilo vsled zavezniškega vpada v Francijo Rusiji mogoče pregnati nemške armade iz ruske zemlje.

Rekel je, da je rdeča armada uničila 120 nemških divizij in da se sedaj Rusi bojujejo samo še proti 240 nemškim divizijam.

"V Baltskih državah je 30 nemških divizij odrezanih od Vzhodne Prusije," je rekel Stalin, "in rdeča armada jih sekla na kose."

Nobenega dvoma ni o tem, da brez druge fronte, ki drži 75 nemških divizij, mi ne bi mogli pognati Nemcev iz Sovjetske unije. Ravno tako pa, če mi ne bi držali 200 divizij, naši zavezniki ne bi mogli pognati sovražnika iz Italije, Francije in Belgije. Naša naloga je držati Nemčijo med dvema frontama. To je ključ do zmage. Zavezniški vpad v Francijo je bila silno močna operacija, ki je prisilila Nemce bojevati se na dveh frontah. S svojim vpadom so zavezniki načeli nekaj novega v zgodovini. Nemčijo stiskajo klešče med dvema frontama."

Ko je Stalin govoril o tem, da so bili Nemci poginani iz Rusije, Francije in Belgije, je rekel: "Boji so sedaj na nemški zemlji."

"Poglavitno v lanskem letu je bilo, da se rdeča armada ni borila sama kot prejšnja leta, temveč se je borila z zavezniškimi armadami," je rekel. "Teheranska konferenca ni bila zastoj. Prišli so vdarci od vzhoda, zapada in od juga." "Sedaj se vojna bliža koncu in važnost ruskega naroda postaja jasna. Rešil je svetovno civilizacijo."

Stalin je govoril 42 minut in proti koncu je izjavil:

"Združeni narodi imajo pred seboj brezdvomno zmago. Toda trdni mir se ni zagotovljen. Nove vojne morajo biti napravljene nemogoče. Za to pa je potrebno samo eno: postaviti posebno organizacijo Združenih narodov, ki bo ohranila mir in varnost, da bo dala svoje armade in jih bo uporabila takoj, da zatre napad. To ni Liga narodov brez moči, temveč bo nova, oborožena organizacija, ki bo odvrnila vojne. Učinkovita bo, če bodo vesele, ko so nosile največje breme vojne, še nadalje skupno delovale in v popolnem sporazumu — in samo tako."

Pred vsem pa je zelo pomenbno, kar je Stalin rekel o Japonski, katero je naravnost označil kot napadalno. Pred tem je omenil, da so se napadalne države več let pripravljale na sedanjo vojno, medtem ko so bile miroljubne države neopripravljenе, ko so napadalke pričele osvajati sosedne dežele.

"Nikakor ni mogoče misliti, da je bil dogodek v Pearl Harbor samo slučaj, ravna tako izguba Filipinov in drugih otokov na Pacifiku, izguba Hongkonga in Singapura, kjer je Japonska kot napadalna pokazala, da je bolj pripravljena za vojno kot pa Anglija in Združene države, ki so zasledovale politiko mira. Vse to je prednost napadalne politike."

Beograd celi svoje rane

Pogled z Donave na Beograd, kot je izgledal, predno je bil porušen.

Radio postaja Svobodna Jugoslavija je sporočila, da je bil pod pokroviteljstvom Narodno osvobodilnega odbora za Srbijo imenovan za župana Beograda Mihajlo Ratković-Solar do časa, ko bo mogoče razpisati volitve.

Novi županov odbor pod Ratkovićem je šel takoj na delo ter je pričel popravljati silno porušeni Beograd.

Beograjski list "Politika" je pričel zopet izhajati v običajni obliki. V prvi številki je list prinesel govor maršala Tita, ki ga je naslovil na osvobodjeni Beograd ter izjave generala Koce Popovića in generala Petka Dapčevića, ki sta vodila jugoslovanske partizane v boju za Beograd. Pozneje izdaje so prinesle članek dr. Ivana Ribarja, predsednika AVNOJ-a in prebivalstvo je zopetno izdajanje lista pozdravilo z velikim veseljem in se je trgalo zanj.

Radijsko poročilo 3. novembra je naznanilo, da osvobodilna armada razdeljuje živč med prebivalstvo in da so bili posebni delavski oddelki poslani v Banat, da naberejo živč za Beograd in ostale osvobodjene srbske kraje. Izvrševalni

odbor je določil cene živeža; v mesto so pričele prihajati zaloge premoga; skoro polovico elektrarn je pričelo z obratom; nekaj pouličnih železnic je pričelo voziti; pričeli so popravljati razvaline in popravljati državna poslopja in privatne hiše. Beograjska mladina se je prostovoljno priglasila za popravljane razvalin. Ulice so postale žive, na trge prihajala različna blago.

Gledališča so odprta in kažejo ruske filme mnogoštevilnemu občinstvu. Vsem prizorom gledalci burno ploskajo. Vstopnina v gledališča je prosta.

Generala Koce Popovića in generala Petka Dapčevića, ki sta vodila jugoslovanske partizane v boju za Beograd. Pozneje izdaje so prinesle članek dr. Ivana Ribarja, predsednika AVNOJ-a in prebivalstvo je zopetno izdajanje lista pozdravilo z velikim veseljem in se je trgalo zanj.

Obkoljevanje Metza

Tretja ameriška armada generala Pattona je pričela z novimi napadi med Metzom in Nancyjem v vzhodni Franciji in je v prvih urah napredovala eno miljo, je zavzela štiri vasi in prekoračila reko Seille.

Amerikanci so prebredli Seille, ki se izliva v Mozelo, na več krajih okoli 13 milj južno od Metza in so Metz obkolili od juga.

Jugozapadno od Kolina so Nemci s svojim protinapadom pregnali prvo ameriško armado generala Hodgesa iz vasi Kommerseheidta, kakih 13 milj jugovzhodno od Aachenja, toda Amerikanci trdno držo hribe 500 jardov proti severozapadu in so se zopet nekoliko približali Schmidtju, eno miljo dalje proti jugovzhodu.

Kommerseheidt je že tretja vas, ki so jo Amerikanci pred nekaj dnevi zavzeli, pa zopet izgubili. Boji v vasi Vossenack se že bijejo tri dni in so vedno hujši. V vas so poslali močna ojačenja Amerikanci in Nemci.

Pri novi ofenzivi med Metzom in Nancyjem je general Patton poslal v boj del 12. armadnega zbora pod poveljstvom generala Mantona Eddyja ob 6. zjutraj, ko je artilerija prej eno uro silovito obstreljevala nemške postojanke in pri tem uporabljala nemške vpljenjene topove in minicije. Patton je pričel svoje novo prodiranje po enotedenskem odmoru in je napadel ob velikem dežju, kar je presenetilo Nemce.

Skoro popolni mir je zavladal na fronti 21. armadnega zbora na jugozapadnem Ho-

IZID PREDSEDNIŠKIH VOLITEV

Pri predsedniških volitvah sta oba kandidata dobila naslednje število glasov:

Roosevelt ljudskih 22,303,237 in 413 elektoral. glasov.

Dewey 19,597,217 ljudskih in 118 elektoralnih glasov.

Roosevelt je dobil večino glasov v 34 državah:

Dewey pa v 14 državah.

landskem, kjer zavezniki uničujejo zadnje ostanke nemških oddelkov južno od Mense in na Walcheren otoku.

Zavezniki pobirajo mine po reki Scheldi, kjer leži tretje največje evropsko pristanišče Antwerp, ki je bil zavzet skoro nepoškodovan.

General Stilwell doma

General Joseph W. Stilwell, ki je bil odpoklican kot poveljnik ameriških in kitajskih črt v Indiji na zahtevo generalissima Čankajseka, je na dopustu in je pri svoji družini v Monterey, Cal., in čaka, da mu bo odkazano drugo važno poveljniško mesto. Stilwell je s svojo soprogo z aeroplanom prišel v Californijo iz Washingtona, kamor je prišel naravnost iz Azije, da poda svojo poročilo predsedniku Rooseveltu.

Francoski urednik bo vstreljen

Poročilo iz Pariza naznanja, da je bil glavni urednik lista "Aujourd'hui", ki je bil ustanovljen tekom nemške okupacije, Georges Suarez obsojen na smrt in je bil danes zjutraj vstreljen v Montrouge Fort blizu Pariza.

Suarez, ki je bil star 53 let, je bil 23. oktobra obsojen na smrt zaradi mnogih svojih ugovorov, v katerih je odobraval nemško postopanje v Franciji in je vedno pisal proti zavezniškim. Njegova pritožba na višje sodišče je bila zavrnjena.

Ker hoče general de Gaulle, ki je načelnik francoske začasne vlade kar najhitreje izprazniti koncentracijska taborišča, posebna sodišča so celi deželi obravnavajo posamezne slučaje in izrekajo sodbe.

Še fazan sovražni Deweyevo sliko

V Salt Lake City, Utah je Mrs. B. Hamilton zaslislala ropot v svoji sobi. Ko skuša dognati vzrok ropota, najde v sobi fazana, ki se je zaletel v sliko gubernerja Deweya, ki je visela na oknu, je šipo razbil, sliko raztrgal in priletel v sobo.

Lausche-tov uspeh

Župan Lausche je dobil večino preko 189,000 v Coneyhoga okraju, ki vključuje tudi mesto Cleveland.

Lausche izvoljen

Včeraj smo poročali, da clevelandski župan Frank J. Lausche ni imel uspeha v svoji kandidaturi za gubernerja za državo Ohio, ker je tako zgodaj zjutraj sporočil radio in so tudi newyorški listi prinesli isto poročilo. Popoldne pa je po radio prišla vest, da je bil župan Frank J. Lausche izvoljen za gubernerja in sicer z večino 85,000 glasov nad svojim republikanskim tekmečem James G. Stewartom, županom Cincinnatija.

KONFERENCA TREH VELIKIH

V Washingtonu so razširjene govornice, da se bodo sedaj, ko je bil Roosevelt četrtič izvoljen za predsednika, trije veliki — Roosevelt, Churchill in Stalin — kmalu sestali in predsednik bo odpotoval v Evropo mogoče še prej, predno bo inauguriran 20. januarja.

Ker ni bil gotov, da bo zopet izvoljen, predsednik ni mogel izdelovati načrtov za zadnji vdarec proti Nemčiji in Japonski in tudi ni mogel delati mirovnih načrtov za Združene narode, ko je bila politična kampanja v teku.

Sedaj, ko je zadeva četrtega termina rešena, so diplomatski krogi mnenja, da se bo v kratkem dogovoril s Churchillom in Stalinom za sestanek v Evropi.

Sicer o tem niso znani nobeni načrti, vendar pa bo kraj sestanka najbrže kje v Sredozemlju, poleg tega pa bo predsednik mogoče obiskal še London in morebiti še kako drugo evropsko prestolico.

General Charles de Gaulle, načelnik francoske začasne vlade, je že povabil predsednika Roosevelta, da obišče Pariz in predsednik bo povabil prav gotovo sprejel in mogoče še pred Novim letom.

Ker je bilo tudi izvoljenih več demokratskih kongresnikov, bo na prihodnjih konferencah treh velikih mogel predsednik tudi bolj samostojno zastopati ameriško stališče, ker bo gotov, da ga bo novi kongres bolj podpiral kot pa ga je prejšnji.

Hitler je ob obletnici m o l č a l

Prvič, odkar se je pričela vojna, je včeraj Hitler opustil svojo navado, da bi govoril ob priliki obletnice nacističkega puča 8. novembra, 1923. Nemški radio je navedel za izgovor, da je moralo biti obhajanje preloženo zaradi splošne mobilizacije, ki ne dovoljuje nikakih proslav.

Tudi nemški listi so povdarjali, da sedanji resni časi niso primerni za obhajanje kake obletnice. Inozemski krogi pa pri vsem tem ugibljejo, kaj mora biti z njim, ker je opustil zanj tako važno priložnost in ni govoril.

Pred dnevi je bilo poročano, da je bil k njemu poklican nek specialist za duševne bolezni, ker ima baže skrajno razburjene živce.

Kaj, če bi se mu bila skisala pamet!!

Tito v Moskvi

Reuterjevo poročilo iz Londona naznanja, da je včeraj dospel v Moskvo maršal Tito. Pred njim pa je že prišel v rusko prestolico ministrski predsednik dr. Ivan Šubašić.

Clevelandski župan Frank J. Lausche — zmagovalce

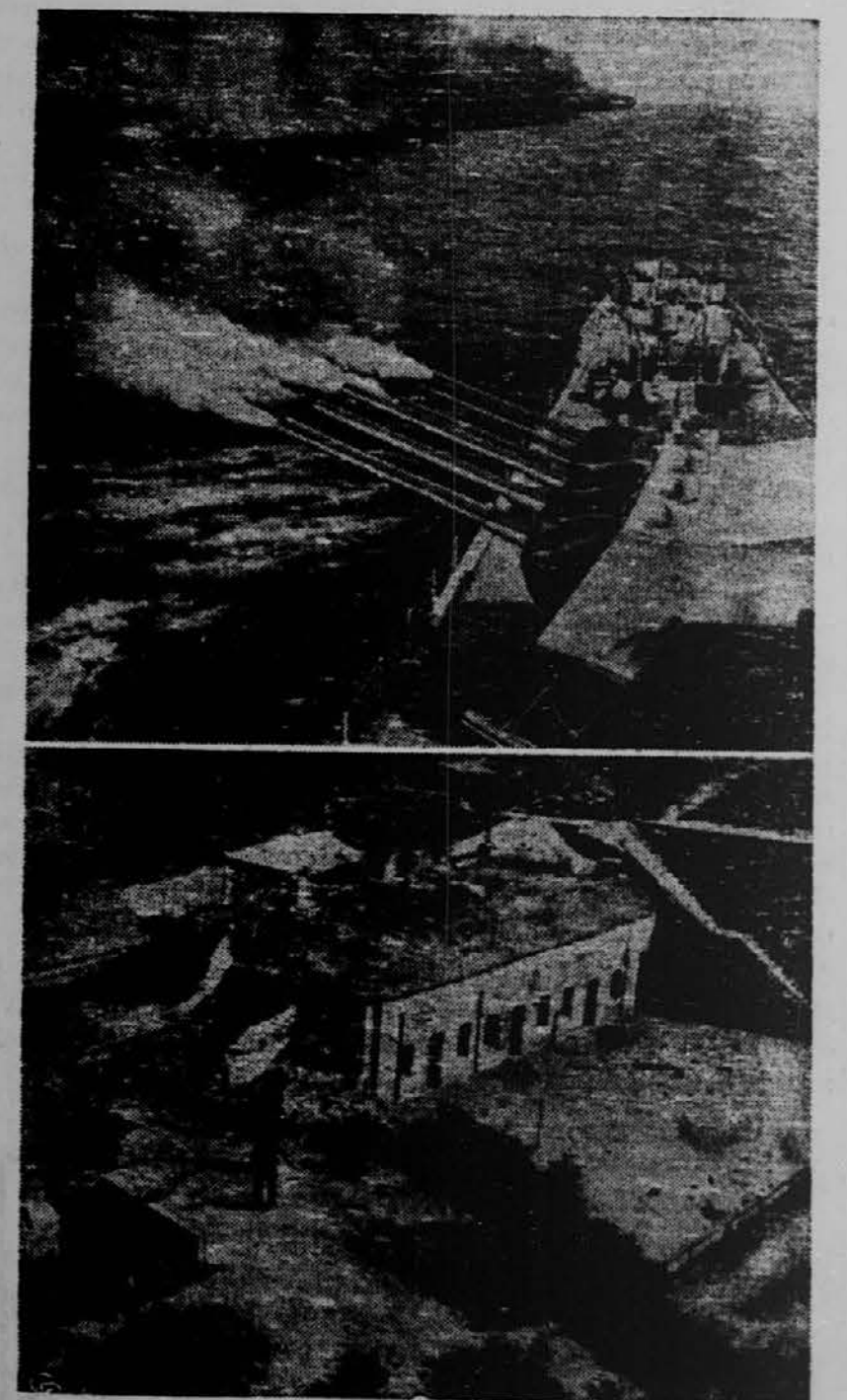
Vsi Poljaki odšli iz Varšave

Poljska brzojavna agentura prinaša poročilo iz Londona, ki pravi, da je poljska radio postaja sporočila, da v Varšavi ni nobenega Poljaka več. Postaja pravi, da so Nemci iz Varšave odpeljali nad milijon Poljakov. Poročilo dodaja, da so morali prebivalci pustiti svojo lastnino. Vsi moški izpod 50 in ženske izpod 40 let so bili poslani v Nemčijo, vsi drugi nad to starostjo in izpod 12 let starosti so bili poslani v koncentracijska taborišča v raznih krajih Poljske.

Vsi oni, ki so bili ranjeni tekom vstaje v Varšavi, so brez zdravniške oskrbi, ker so bile vse bolnišnice poslane v Nemčijo. Otroci in stari ljudje silno trpe vsled hladnega mraza, kajti dovoljeno jim je bilo vzeti samo obleko, ki so imeli na sebi.

Kupite en "extra" bond ta teden!

Iz bojov v Franciji

Na gorenji sliki vidimo ameriško bojno ladjo Quincy, ki bombardira nemške utrde ob francoski obali. — Na dolni sliki pa Nemci z visoko dvignjenimi rokami vibrirajo z belimi zastavami v znak predaje.

"GLAS NARODA"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sauer, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st YEAR

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRAVE IN KANADO:
\$7.-; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.-.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenrednih sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

Zjedinjene države in vojna

Tekom sedanjih svetovne vojne bilo je pri nas v Zjedinjenih državah povsem drugačno življenje, nego v razdejani Evropi, kajti naša domovja so bila varna in prebivalstvo je živele tekom vojne ravno tako udobno, kakor pred vojno. Pred tremi, dvema in celo pred enim letom, bila nam je vojna mnogo bližje, kakor je sedaj, toda nevarnost, da pride bojevanje tudi v našo neposredno bližino, je za vedno minula. Početkom vojne so naši nasprotniki potopili dokajštev število naših tovornih parnikov in sicer v bližini našega obrežja. Še pred letom dni smo se vozili v avtomobilih, katerih luči so morali biti na pol temne in včasih smo ob večerih morali tudi luči v naših domovih ugasniti — v svrlo tozadevnih vaj. Toda na to smo skoraj že pozabili.

Tekom druge polovice leta 1940 bilo se je čuti, da bodo naciji vpadli v Anglijo, in da se bo moral angleška vojna mornarica umakniti v pristanišča Kanadskega Dominija.

Dne 22. junija, 1941, so naciji napadli Rusijo, in tedaj so ljudje, ki ne poznajo Rusije, prorokovali, da bo ruska vojska, ki je "slabo oborožena in slabo opremljena" in ki "ima neizurjene generale", — poražena tekom treh mesecev.

Ako bi se angleška vojna mornarica v resnici morala umakniti v Kanadski Dominij, in ako bi bila ruska vojska v resnici poražena, kakor so nekateri nevedneži prorokovali, potem bi se združeni narodi sedaj, ne bojevali na — nemškem ozemlju. Naša republika bi sicer lahko sklenila mir z nacijsko Nemčijo, toda ta mir bi bil mir iste vrste, kakoršnega so naciji vsilili republiko Československi, ali pa — naših 11 milijonov fantov, ki služijo v naši vojski in mornarici, bi se moralo bojevati — ne v Nemčiji, kakor danes, temveč v pragozlih republike Paname ter severno in južno od Paname.

Ljudje, kateri trdijo, da lahko predvidevajo svetovne dogodke, naj si toraj obrišejo svoje oči, in gledajo nazaj, v neposredno zgodovino sedanjih svetovne vojne. Anglija se ni "obrnila nazaj" kljub nesmiselnim politikam Chamberlaina. In ako bi bila Rusija v resnici kaka parija med narodi sveta, — ter ako bi se Zjedinjene države ne pridružile Rusiji in Angliji, potem bi nacijsko geslo "Evropa za nas, nacije, danes, in ves svet tudi za nas — jutri," ne postalo taka šala, kakoršna je danes.

Fašistično osiše je svojedobno stavilo vsakemu narodu vprašanje: "Ste li z nami — ali proti nam?" in le narodi, ki so bili tako slabotni, da se niso upali protiviti se, so sprejeli in podpisali "mirovno" osvojitve njihovih držav po naciji.

Narodi Velike Britanije in Rusije so naši zavezniki vsled tozadevnega medsebojnega sporazuma in dogovora, in Francija pod vichysko vladjo, Italijani pod vlado lopova Mussolinija, in Madžari, Bolgari, in Finci, postali so zavezniki nacij — ker so se jih bali. Jugoslavija, katero so skušali razni Fotiči, Nedići, ter njihovi sorodniki cincariji, oziroma cigani a la Cincar Marković, prodati Nemčiji, se pod vodstvom Tita Bržovića ni udala, in tako je postala zaveznica veleevstila.

Tudi Zjedinjene države bi lahko pristopile tej ali oni skupini, kajti lahko bi sledile nasvetom izolacionistov in nirovale, dokler bi Anglija in Rusija ne bili poraženi, — in spoznale svojo zmoto, ko bi fašistične vojske pod vodstvom nacijski živine hitele proti severu od Paname proti Zjedinjenim državam.

Toda med vspehi združenih narodov na bojnih poljanah in propagando nekaterih listov, ki še vedno objavljajo nesmiselne članke v prid nacijem, še vedno dokazuje veliko razliko med nazori pravega in zaslepljenega človeštva. Toda mišljenje in nazori, kakoršni se objavljajo v takem pisanju, ne mudijo svojim čitateljem prav nič novega, kajti vse to smo čitali tekom zadnjih let v člankih, katere je objavljali — dr. Goebbels.

Da naši državljani niso šli na lin izolacionistom, fašistom, nacijem in slični glazini, so dokazali pri volitvah dne 7. t. m. s tem, da so izvolili Franklin Delano Roosevelta zopetnim predsednikom naših Zjedinjenih držav.

ČITATELJEM JE MAHO, KAKO SE JE PO PODRŽILO
in ravnotako tudi takovni papir in druga tiskarske potrebitine. Da si rejaki zagotovo redno dopolnjevanje lista, lahko grede upravitelju na roko s tem, da imajo vedno, če je mogoče, vnaprej plačano naročnino. **ALI NE BI OBRNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES in ne čakajte na opomin, ker s tem prihranite upravitelju nepotrebne stroške?**

CIVILNA BOLNICA V TREBNJEM NA DOLENJSKEM

(Povzeto iz "Kmečkega Glasa" št. 4, april 1944)

"V Trebnjem je bila ustanovljena bolnišnica za civilno prebivalstvo novomeš. področja. Ta ustanova, zgrajena v interesu ljudskega zdravja, je že v svojem početku sprožila razna ugibanja, pomisleke in odobravanja ter vzbudila veliko zanimanje med najširšimi plastmi našega ljudstva. V tem času in pa v takih okoliščinah ustanavljati civilno bolnico. Iz nič. In vendar, komaj so pričeli ti črnogledi modrovati, že se je pokazalo delo obrtnikov. Sestanki žen in deklet, razgovori apotekarjev in zdravnikov so vodili rast bodoče bolnice. Kmahu nato je bil sprejet na zdravljenje prvi bolnik v največje zaprtaščenje onih, ki še danes ne verujejo, da se lahko ustvarijo z dobro voljo, delom in trdnostjo vero tudi iz "nič" največja dela."

To so bile prve besede tovarišče upravnice civilne bolnice v Trebnjem, katero sem naprosil kot dopisnik lista za razgovor o postanku in o organizaciji bolnice.

"Bolnica je nameščena v idealnem gozdnem in poljskem zatišju. Imamo 4 bolniške sobe s 25 bolniškim posteljami, operacijsko sobo, pisarno, kuhinjo in ostale potrebne prostore. Bolnica je splošna, z medicinskim in kirurškim oddelkom. Splošna, to se pravi za vse bolezni, tudi za nalezljive. In eno prednost ima, da nima razredov."

"Komu je poverjena skrb za zdravljenje?"

"Skrb za zdravljenje je predvsem poverjena tukajšnjemu zdravniku, bivšemu primariju bolnice v Ptuj. Nadalje skrb za nego bolnikov tudi diplomirana (strokovna izvečbana) zaščitna sestra, dve gojenki šole za zaščitne sestre in dve bolničarki. Ne smemo pa pozabiti na kuharico in njeno pomočnico, ki s svojo kuharsko sposobnostjo krepi našo bolnišnico. Pričakujemo pa še enega zdravnika, in sicer specialista za kirurgijo."

"Kako je bolnica preskrbljena z zdravili?"

"Bolnica je z zdravili zadostno preskrbljena. Upoštevati moramo namreč dejstvo, da je lekarna v Trebnjem sestavni del naše bolnice. Res da nam od časa do časa primanjkuje kakšne specialitete, vendar pa imamo na zalogi zadostno količino v lekarni idealnih zdravil, ki v polni meri izpolnjujejo to vrzel."

"Kaj bi o bolnici še lahko napisali?"

"Predvsem to, da služi civilna bolnica v Trebnjem izključno le civilnemu prebivalstvu nonomeškega področja in da nima z vojaškimi enicami nikake zveze. Zdravljenje v bolnici je brezplačno. Zdravje vsakega slovenskega človeka je del narodnega bogastva. Zato je dolžnost vseh slovenskih ljudi, skrbeti za zdravje vsakega posameznika, posebno še za tistega malega človeka, ki nimamo denarnih sredstev, da bi si lahko privoščil zdravljenje. Ob koncu naj še omenim, da posluje bolnica že tri mesece. Na srečo se nismo imeli smrtnega slučaja, pač pa je že bolnik zapustil našo bolnico popolnoma ozdravljen. Tudi ostali bolniki se zdravje očitno zboljšuje. Prebili smo led nezaupanja, ki se prav rado pojavi ob vsaki novi stvari. Danes pa moramo že premišljati o razširitvi bolnice, ker število bolniških postelj ne zadostuje."

Opomba uredništva: Enako je poskrbela tudi Bela Krajina za svojo civilno bolnico, katero vodijo najboljše moči. Vse to dokazuje, s kakšno požrtvovalnostjo gradita slovenski narod in nova ljudska oblast bodočo zdravstveno službo. Naši zdravniki niso niti podobni več onim, ki so nekoč odirali kmečkega človeka, ko je bil najbolj potreben pomoči. Zdravnik pri nas postaja apostol trpeh ljudi, njihov rešitelj, in ljudstvo ne čuti do njega le spoštovanje, ampak ga naravno ljubi.

SANS.

POMOČ V BOLEZNI

Cicer, Ill. — Ze sem večkrat slišala, da se dandanes težko dobi dober prijatelj, ako ga človek potrebuje v slučaju bolezni ali kaj k temu podobnega. Jaz že več let boleham v mojih slabih nogah. Že več zdravnikov sem imela, a do sedaj mi še nobeden ni pomagal nič k temu. Zdravniki le pridejo po svojem zaslužku.

Dragi moji prijatelji, kako si srečen kadar si zdrav, sedaj šele poznam, kdo in kaj so prijatelji. Se se dobijo ali malo je izvoljenih. Vem, da je že pol leta poteklo, odkar bi jaz morala dati javno zahvalo mojim prijateljem, pa upam, da mi oprostite radi tega, ko nisem imela prilike. Ne vem dneva zapisati. Bil je pomladanski dan, ko slišim, da nekdo trka na kuhinjska vrata in nato dovolim vstop. Z začudenjem zapazim stopišvi v kuhinjo, moje najboljše tri prijateljice in sicer po imenu Mrs. Angela Brečelnick, Mrs. Mary Done in Mrs. Mary Curent ter mi s smehom izročijo v roke svoto \$150. Začudim se ter s solznimi očmi vprašam, kaj pomeni ta dar. "Je zato, da se prej pozdraviš." To je bil njih odgovor. Jeli to mogoče, da bi se jim zadostno zahvalila, tem mojim prijateljicam? In nadalje se v splošnem vsem tistim, kateri ste pomagali k tej svoti, prisrčno zahvalim in sem si že zapisala v dnu mojega srca, da si ohranim vse vas v mojem življenju. Obenem pa vam želim vsem najboljše zdravje in uspeh pri vaših delih.

Nadalje, ko ravno pišem ta dopis, me veže dolžnost, da tudi omenim v listu "Glas Naroda" in se zahvalim za roman "Prokleta". V resnici je ta list "Glas Naroda" najboljši med vsemi. Priporočam ga pri vsaki slovenski družini. Uredništvu pa želim dosti novih celoletnih naročnikov in predplačnikov.

Mary Narobe.

Pismo iz domovine

New Orleans, La. — Zopet se oglašam iz New Orleansa, La. Sprejela sem večeraj potom Rdečega križa pisanje od mojega očeta Franca Nečmer iz Zabje vasi pri Novem mestu. Pismo, to je samo petindvajset besed, je bilo odposlano 30. januarja, 1944. Piše: Vsi živi in zdravi. Od Zagreba, kjer je brat Ludvik, nismo slišali nič že eno leto. Sestra Albina zdrava. Samo teta Kalinger je umrla v Ljubljani.

Pozdravim vse rojake širom Amerike, posebno mojo sestro v Montani.

S spoštovanjem
Mrs. J. Ridolfo.

Smrtna kosa.

Harrietta, Mich. — 25. oktobra je umrl Luka Kenič, pekar in farmer, star 78 let. Doma je bil od Vasi Orehek pri Postojni. Tukaj ne zapuša sorodnikov. Nekje v Pennsylvaniji zapuša nekakino; če se bo zglasila, bo kaj dobila.

Poročevalec.

VABILO NA VESELICO "MARTINOV VEČER"

katero priredi

DRUŠTVO SV. JOŽEFA, štev. 57 K. S. K. J.
BROOKLYN, N. Y.

v nedeljo, dne 12. novembra, 1944

Začetek ob 7. uri zvečer.

v Slovenskem Domu, 253 Irving Ave., Brooklyn, N.Y.
Udeležite se s celo družino in prijatelji, ker za vsakega bode zadosti veselja in zabave. — Za ples bo igral orkester pod vodstvom ART PIETROW, Jr.

Vstopnina 50 centov, (vključen tax)

Od te prireditve bo polovico dobička društvo prispevalo Slovenski pomožni akciji.

RAZGLEDNİK**ARGENTINA DOZORELA ZA REVOLUCIJO**

Iz Montevideo, glavnega mesta republike Uruguay, ki je oddaljeno le par milj od Argentine, oziroma mesta, ki je takorekoč v neposredni sosesčini glavnega mesta Argentine, prihajajo preko Rio de la Plata dokaj zanimiva in ugodna poročila iz nacijskega približja. Ta poročila javljajo, da bodo argentinska tla postala kmalu dokaj vroča za nacijske ubežnike, tatove ljudskega bogastva, in organizatorje številnih umorov v po nacijski časno osvojenih deželah Evrope.

Izložbena okna argentinskih prodajalnic, so polna najrazličnejšega blaga, katerega je v drugih državah nemogoče dobiti in tudi bančne vloge evropskih kvizlingov so skoraj dosegle svoj višek. Poleg tega je vlada republike Argentine določila tisoč milijonov pezov v svojo moderne oborožitve Argentine in radi tega so razna podjetja dobila milijone pezov v imenovano svrlo. Iz t. o. e. provincije Argentine zlasti pa one, ki meje na Zjedinjene države Brazilski in tudi na republiko Uruguay, so sedaj v dobi izvanredne prosperitete, kajti tamkaj je sedaj na tisoče argentinskih vojakov za katere se grade povsem nova taborišča v vseh krajih ob mejah.

Toda — Georgios Leal, oziroma argentinski vsakdanji človek, se sedaj povprašuje, kam bode vse to vodilo republiko Argentine. Radi tega je povzodi opaziti nekako razburjenost, kajti kljub vsem vojnim pripravam kolikortoli nacijske Argentine, — brezposelnost v splošnem oziru narasča. Trgovci, ki se bavijo z izvoznim trgovino, so nekako izračunali, da bode izvozna trgovina pričetkom januarja leta 1945, pričela nazadovati, vsled česar bodo podjetniki in proizvajalci izvoznega blaga primorani omejiti količine svojih izvoznih izdelkov, — kajti surovini je čedalje manj v velškanski republiko Argentini. To dokazuje v najboljši meri dnevni položaj na borzi mesta Buenos Aires.

In vsled tega položaja, opaziti je po vsej Argentini, v vseh argentinskih provincijah, ter med vsemi sloji prebivalstva, — znake bližajoče se revolucije. Skrajno konservativni podjetniki in bankirji, so dosedaj prispevali z milijoni pezov v svrlo nakupa potrebnega orožja — za revolucijo. Bogate dame, oziroma žene argentinskih bogatinov, medsebojno delijo pamflete komunistične vsebine, zlasti pri svojih večernih zabavah; posebni oddelki vladne policije nadzorujejo noč in dan mestne dele, kjer stannjejo delavci, kjer se kljub policiji noč za nočjo pojavljajo velškanski napisi celo

Vlada je v vedno večjih skrbih, da bodo argentinski patrijotje danes ali jutri ustanovili provizorično argentinsko vlado v provinciji Cordoba, katera je sredi Argentine in toraj v stratežnem pogledu najvažnejša. Cordova je namreč le 400 milj oddaljena od glavnega mesta Buenos Aires. Prebivalstva je tradicionalno demokratično in v tej provinciji obratuje večina tujih vladnih predstavnikov.

Vsled tega dejstva, je te dni vlada poslala v Cordobo pogorske čete iz provincije Mendoza in tudi par sto policajev iz mesta Buenos Aires, da opazujejo delovanje tamošnjega prebivalstva.

"E pur si muove in — Argentina"

"E pur si muove in — Argentina"

NAŠ FOTOGRAF

The Home of Beautiful Photography
57-18 Myrtle Avenue,
Brooklyn 27, N. Y.
Tel. HEgeman 3-6046

Dopisov brez podpisa in oznake ne prištevamo. Dopisi na četrtično številko naj bodo v našem uradu najkasneje v sredo zjutraj.

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopisi se nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše bralce in se s njimi naši rojaki tako rekoč med seboj pogovarjajo.

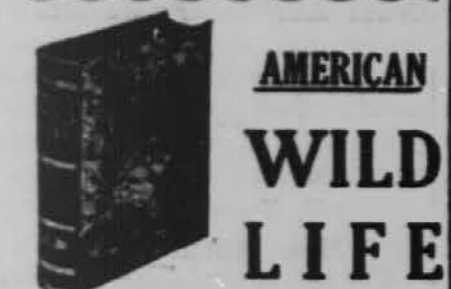
MED PARTIZANKAMI

New York, N. Y. — Mislim, da mi ne morejo zametiti, ako tako imenujem požrtvovalno skupino brooklynskih Slovencek, ki so se organizirale, in med seboj zaobljubile, da ves svoj prosti čas, in celo čas, katerega si pritržajo od svojega potrebnega počitka, žrtvujejo kraveči rojstni domovini na altar.

Svoj glavni stan imajo na 665 Seneca Avenue, v Ridgewoodu. L. I., kjer je skladišče in delavnica za popravila in čiščenje ponošenega perila in obleke, katera se po sistematičnem redu vlagajo v zavoj, da jih pripravljena ladja odpelje obhujanim partizanom in bojevnikom v osvobodene dele Jugoslavije.

V ta prostor me je pot zanesla preteklo soboto: Vzrok temu je bil, ker v sebi čutim že nekako narodno dolžnost, katera me veže, da korakopis v vrsti rodoljubov, ako hočem, da ne postanem narodni izvržek, obenem pa tudi radovednost, da se prepričam, v kakem razpoloženju vršijo to plemenito delo.

Predno sem vstopil, sem hotel v prostor malo odzgnati polokati skozi zaupnena okna.

V knjigi je natančno popisano življenje plemenitih živali, živali na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in njeno pestro živalsko, knjigo bral z velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar mu domodaj še ni bilo znano.

Prvotno je bilo namenjeno to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednje šla v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrajnem prenosu POPOLNI POPIS ŽIVLJENJA AMERIŠKE DIVJACINE.

Knjigo bo s velikim veseljem, ker naveda in popisuje vse živali, ki jih je dovoljeno in prepovedano streljati; farmer, ker so popisane živali, ki na polju koristijo ali škodujejo ter slednje ribi, ker so v knjigi našteje VSE RIBE, KI ŽIVE V AMERIŠKIH VOĐAH.

Poleg poljudnega popisa in pripovedovanja vsebuje knjiga 327 SLIK (fotografij); 6 slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter ima 778 strani. Velikost knjige je 9 x 6 inčev. Knjiga opisuje osebe, ptice, ribe, kake in živali, ki so ravnotežje na suhem kot v vodi doma. — Vezana je v močno platno s slatimi črtami.

V ANGLEŠČINI

Cena \$3.50

Naročite pri:

KNJIGARNI
Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
New York 11, N. Y.

SVOBODA SE BLIŽA — NAROD POTREBUJE POMOČ!

Krvoločni Nemec je našim bratom in sestram v starem kraju odnesel vse, tako da nima ničesar, s čimer bi po osvobojenju mogel pričeti novo življenje. Golih rok je in kliče: "POMAGAJTE!"

Zbirajmo obleko, orodje in vse, kar je najpotrebnejše, pri vsaki hiši, da jim bomo poslali.

V RIDGEWOODU, L. I., je skladišče na
WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH
DESCENT (Bundles for Yugoslavia) na:
665 Seneca Avenue, vogal Gates Avenue.

V NEW YORKU pa:
WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH
SLAVIC DESCENT
161 PERRY STREET, NEW YORK, N. Y.

Zberite, kar morete pogrečiti in prinesite ali pošljite na gori označena naslova!

jem in smehom. Humoriistične rojakinje so izkoristile vsaki komad moškega ali ženskega perila, v katerem najdejo toliko dobre volje, da človeka od smeha solze zalivajo oči, same sebi pa s tem zamenjajo, žrtvujo fizični napor s potrebnim dušnim užitkom.

Tudi mene niso gledale brez dela. Mrs. Padar mi vrže v roke žensko krilo, češ: "Tukaj ni nič drugega popraviti kakor zipar! In tukaj je eden, ki ga bo popravil!" Vse na svetli mi je že vspešno napraviti, ali pa popraviti, le tega salamenskiga ziparja nisem mogel spraviti v tek. Da ne bi v ziparju videl dve dobri stvari, bi ga bil pri tej priliki za večno proklel. Ker je pa to tako iznajdba, da ima poleg svoje slabe strani tudi zelo dobro, sem mu prizanesel s proklestvom.

Če govorim o njegovi dobri strani, se bo rojak gotovo spomnil, kako ga je žena v nedeljo zjutraj, ko se je napravljala k maši, dregnila pod rebra v postelji, češ: "Tok dan se vsaj toliko zbrihtati, da mi boš modere zavezal od zadaj, ker ga sama ne morem." Pri staromodnih modercih ni bila to malenkost. Rojak je moral vstati, vprti s kolenom v njenih hrbet, je vplel dva konopca, ki sta bila skrižem vpletena po celi dolžini modereca, ona je pa med tem govorila: "No tak daj no malo pritegniti, saj veš, da taka ne morem nikamor, da bi vse valalo okoli mene!"

Pri modernih modercih z dobrim "ziparjem" je za poročenega moškega to velika olajšava, če mu nanesa taka zaletev od strani žene, stegne izpod odeje samo roko v toliko, da vjame kovinasti ježček ziparja, potegne navzgor ali pa navzdol, kakor že je, in zasliši se samo rahli "ziip", in vse delo je končano.

V takem razpoloženju, kakor ga poskušam tukaj opisati, je potekel večer, rekli bomo zopet: med slovenskimi Partizankami v Ameriki! Saj ne more biti drugače, nič drugače kakor v stari domovini! Smo li patrijotke "Partizani", ki s požrtvovalnim prostega časa, in gotovo imovino, pomagamo bratom v rojstni domovini, vstvarjati nekaj novega; nekaj boljšega kakor smo pa mi doživljali, ker slabšega si skoraj misliti ne moremo.

Zato rečem še enkrat, da vsak kdor delo v tem smislu, vsak, kdor na en ali drug način v tem zgodovinskem kritičnem času pomaga svojemu krvavečemu narodu, se lahko sigurno smatra, da je delanško v njegovih bojnih vrstah za pravico in svobodo, in prepričan naj bo vsak, da bo deležen zaslužnega priznanja.

Tisti pa, ki potuhnjeno sedijo ob strani, ki so zarihi glavo v pesek, da bi jim ne bilo potreba prispevati groš v narodni sklad, naj si pa zapomnijo, da vemo za vsakega posebej, in smo jih že dosti uvrstili v vrsto R. & R.

Ob slovesu iz tega prostora, sem opazil, da so mi dekleta neopaženo prišle na suknjo, petkonica rdeči gumb, ki je jako sličen rdeči zvezdi, in so ga skoraj gotovo steknile na kakem ženskem krilu. Pogled na to me je skoraj razveselil, ker je tako slično partizanski zvezdi, edino kar kazi, je, da je pritrjen z belim sukancom. Toraj dekleta, v soboto se zopet vidimo, ako Bog da zdrave, in tista, katera ga mi je prišla, naj pripravi rdeč sukanec, ako hoče, da bo vse v redu.

Z narodnim pozdravom!
F. R. Vavpotič.

NEWYORSKE AKTIVNOSTI POMOŽNEGA ODBORA

V petek, 3. novembra smo zopet imeli sejo pomožnega odbora v Slovenskem domu. Na seji so poročali, o dosedanjih uspehih. Ko sem bil zadnji torek v skladišču, so mi ženske poročale, da je do sedaj prišlo blaga, oziroma stare obleke 4802 funtov. Od tega je že pošitega, očiščenega in zapakane 4685 funtov. K temu so poslali iz New Yorka, kot je bilo poročano, da delujejo z nami 257 funtov. Isto je bilo poročano na petkovi seji.

Blagajnik je poročal, da je sprejel nadaljne prostovoljne darove in sicer: Baldo Dergane \$20; Taužel Mary \$11; Svet Ivana \$10; Ferik Katy \$10; Rupnik Antonija \$10; Bratska Zveza št. 140, Brooklyn \$10; Anton Krek \$10; Anton Staudohar \$10; Luka Špihar \$10; Frank Kovačič \$10; All Americans \$10; Merem Anton \$5; Maček Mary \$5; Dobson Tessie \$5; Čekada John \$5; Bošt John \$5. — Skupaj \$ 146.00

Prenos od prej .. \$1,531.85

Skupaj \$1,677.85

V zadnjem dopisu sem priobčil imena mož, ki so mi dali prispevke: \$42., na seji Slovenskega Bolniškega Samostojnega Podpornega Društva, to da pozabil sem povedati, da so darovali člani tega društva, torej oprostite.

Nadaljna poročila so prišla, kar se tiče parnika in se nam je dalo vedeti, da nas bo vsako zavičevanje stalo denar, ker vsak dan, ki bo parnik stal v newyorskem pristani, bo moralo biti plačano en tisoč dolarjev. En tisoč dolarjev bratje — precej se kupi za tak denar in marsikateri reče, da bi bil obblečen. Stopimo na delo, in ne odlašajmo.

Poročalo se nam je tudi, da med domačimi kampanjami, kot American War Fund, Red Cross in Bond drives, mi ne smemo pobirati denarnih prispevkov; to se reče, da mi ne smemo vprašati, TODA ČE SE PA IZROČI PROSTOVOLJNO, kot so rečimo izročili naši darovalci po New Yorku in drugod, SE PA LAHKO VZAME. Pobira se pa lahko vse drugo; obleka, živila, milo, zdravila, moka in drugo blago. Vsak lahko sam kupi, ALI PA LAHKO DRUGEGA POOLBLASTI, DA KUPI ZANJ.

Torej mi ne smemo za denar vprašati — lahko pa vzamemo prostovoljne prispevke.

Ignac Musich.

PISMO SLOVENSKEGA UJETNIKA

Naša naročnica Mrs. A. K. v Me — je prejela od slovenskega ujetnika pismo, ki se glasi:

San Bernardino, Cal.
Cenjena gospa: — Javljam Vam, da sem prejel Vaše pismo, in najlepša hvala za pislo in pozdrave. Najlepša Vam hvala za dolar, ki ste ga prideli v pismo meni v dar za cigarete, sicer se Vam ni bilo treba škodovati. Meni je zelo drago dobiti pismo od slovenske rojakinje. Vam javljam, da sem dobil tudi pismo od mojega rojaka nepoznanega, in je iz iste vasi kot je moj stric in jaz; piše mi iz Pennsylvanije. Pisal mi je, da je prišel v Ameriko leta 1913, in šel k mojemu stricu, ki je bil že v Pennsylvaniji, in sta skupaj stanovala (kot enako tudi skupaj delala. Seveda pisal mi je, da je 1917 umrl. Kaj hočete, bilo je tako, da mu ni bilo namenjeno dolgo življenje, no, pa naj mu bude mir v tej zemlji.

Že ko sem naročen na "Glas

V BLAGU ALI DENARJU, seveda za tisti denar, se mora kupiti blago in če se kupi NA PRAVEM MESTU IN V VEČJEM MNOŽINAH, JE TOLIKO OENEJŠE — jaz mislim, da vsakdo razume? — Ker je eno skladišče že polno, so najeli drugega in sicer na: 161 Perry Street, New York, N. Y.

Pri tej seji je bila tudi sprejeta resolucija, ki meri za tem, da se kakor hitro mogoče denar v rabo zbrani denar in se omogoči, da pride tja, za kar je bil darovan. Resolucija je bila enoglasno, oziroma soglasno sprejeta, torej brez najmanjšega oporekanja.

(Resolucijo bomo priobčili v jutrišnji številki. — Op. ured.)

Dekleta v skladišču, bi bile opravljene, do kakšnih posebnih vrstic, ker se res trudijo z vso vmo, da gre stvar naprej. Vem, če bi bile plačane, bi ne garale s tako vmo. No, pa mislim, da jim tudi precej zaleže — tako domače ozračje in brez skrbi. In zadnjič, ko sem bil tam, sem slučajno zvedel, kje se pečka drži, ob mrzlih zimskih dneh. Toda povedal pa ne bom — če povem bodo vsi vedli. Naj se fulajo, če mislijo, da ženske ne vedo, kje je gorkota najcenejša.

Kljub vsem težavam ali pa če vzamemo hvalo, delajo trdo in dobro delo in ljudstvo doma jim bo jako hvaležno, kot smo jim mi, ki tako vneto sodelujemo.

Vsem darovalcem in vsem sodelavcem v skladišču in onim možem, ki dovažajo gre najtoplejša zahvala v imenu trpečega ljudstva doma. Kot se vidi iz poročil, se vse uvršča in gredo povsod na delo. Narod vam bo, za vse to hvaležen in ko pride čas zato, se bo sam zahvalil.

Prav kar sem pa dobil poročilo od Mr. Valetina Capudra, ki je tajnik društva sv. Jožefa, št. 54 KSKJ., da je društvo sklenilo na seji 4. novembra, da bo dalo polovico od prebitka veselice, ki jo priredi v nedeljo, 12. novembra v Slovenskem domu v Brooklynu, za pomoč v starem kraju. Ker se vsi zanimamo, za to pomoč in ker bo vsak prispevek tako dobrodošel, bi bilo želeli, da se odzovemo, kakor največ mogoče, ker je pač tako, da roka umije roko in obe pa obraz. Več nas bo, večji bo prebitek in več bo slo v pomoč trpečim. Torej nasvidenje.

Ignac Musich.

Angleško-Slovenski BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil

Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platno in ima 273 strani.

Cena je \$5.⁰⁰

Naročite jo pri:

KNJIGARNI "GLASA NARODA"
216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

amerikansko uniformo, in jo že nosim šest mesecev in tudi sedaj smo bolj prosti, edino mi ne agaja, ker na rokavu moram nositi ime laške države. Vesel bi bil jaz kot drugi trije Slovenci, ako bi nas ločili od Lahov, ker so bili naši sovražniki. Tu so bolj mirni, ker nimajo moči, ampak so zmerom isti. Privadil sem se, ker tu so Amerikanci, in jih Lahe sploh nekatere ne pogledam, in mislim svoje. Bo prišel dan, da bo solnce posijalo na vse Slovence.

Narava je dala že precej sreče Slovanom, in bo tudi na predovala, da bo prišel dan, da bo vsa slovenska zemlja rešena, in sem gotov, da bomo skupno združeni in pod eno zastavo. Amerikanski vojaki dobro napredujejo, kot zmerom dobro napredujejo ruski vojaki in Titovi partizani, in zmerom več si pridobijo nazaj pristno slovensko zemljo, in kmalu bodo rešili naš slovenski dom.

Ne samo pisano na papirju, ampak iz celega srca bi šel, ako bi mi dovolile ameriške oblasti iti pomagati mojim bratom partizanom takoj. Tu je dobro; imamo dosti

hrane, in dobro, ker tudi na lastnem domu ni nam bilo mogoče tako dobro jesti. Kar se tiče plače nam dajo 80 centov na dan, tako da si lahko kupi kaj.

Zasedaj končam teh par mojih vrstic, in želim obile sreče Vam; še več pa želim Vam srečo, da bi se kmalu vrnila vaša dva sina zdrava iz Evrope. Isto želim dvema, ki se nahajata doma, in tisti sin Vaš, ki je prišel domov z mrzlico, ko dobiš te moje pismo, da bi se nahajal v polnem zdravju. Enako želim Vašemu možu in hčeram, in nešteto pozdravov vsem bližnjim slovenskim družinam.

Vsem želim iskrene pozdrave —
Pavel Bezeljak.

ZA SKLEPNIH MIŠICAH

DOBITE
PAIN-EXPELLER
Od leta 1867 ...
Zanesljiv liniment za družino

45-LETNO PREISKUŠNJO

IMA

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

:: AMERICAN FRATERNAL UNION ::

ELY, MINNESOTA

KI IMA

25,000 ČLANOV IN TRI MILJONE

DOLARJEV PREMOŽENJA

Organizacija je zanealjiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti bolezni, nesrečam in smrti

Ako je društvo A.B.Z. v vaši naselbini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

Pisana Mati

Spisal: J. F. MALOGRAJSKI

(5)

Prisrčno je ljubiti svojo sinah in srce mu je pokalo, ko so zabijali krsti, v katero so bili položili truplo rajnice.

"O zakaj ne raje mene, zakaj ne raje mene!" je govoril sam pri sebi. "Mene, ki sem odveč, ki sem vsemu svetu na potu, mene naj bi odnesli!"

Kar umeti ni mogel, da te dobre, pohlevne in ljubeznive žene ni več med živimi. In bilo mu je tem hruje po nji, ker mu je bilo znano, koliko hudega je prestala revica v svojem življenju in ker si je očitil, da je bil nekoliko tudi on kriv njene nesreče.

Stari Mlakar je imel dva sina. Starejšega je bil dal študirat, in sicer iz tistega namena, kakor dajo skoro vsi kmečki ljudje študirat svoje sinove. Toda nekoliko predolgo si je premišljal in nekoliko prepozno se je bil odločil, da je poslal sina z doma. Šele potem, ko je bil ta domačo šolo popolnoma dokončal, so ga pregovorili, šele potem ga je pripravil lastni pohlep po slavi, ki ga je čakala, če bi postal njegov sin duhovnik, do tega, da je peljal svojega Franceta v mesto. Ta zamuda pa je bila vzrok, da je bil šele v šesti šoli, ko so ga klicali k vojaškemu naboru in ga tudi potrdili v vojak.

V vojaškem stanu se France ni počutil dobro. Ni ga nikalo, da bi se bil posvetil vojaštvu in zato ni hlepel po tem, da bi bil postal prej ali slej častnik, ampak je po preteku treh let odločil zopet vojaško suknjo. Ali zdaj je bil v onem neprijetnem položaju, kakor človek, ki so napravili drugi črto čez njegov račun! Če bi ga ne bili vzeli k vojakom, kako lepo bi se bilo izteklo vse! Ne bil bi se branil izpolniti očetu želje. Tako pa ni vedel, ne kako, ne kam. Da bi bil šel potem zopet v šolo, ko je bil prebil tri leta v vojašnici, mu nikakor ni kazalo. Zdel se je sam sebi prestar za to, razen tega se je bil odvalil učenju in tudi pozabil je bil mnogo. Vedel je, da bi bi mu ne šlo učenje več tako gladko in čutil ni v sebi zadosti moči za to, da bi vzel tako težko nalogo nase. Pisal je torej očetu in ga prosil, naj bi mu dovolil za toliko časa domov, da si priskrbi kakšno primerno službo. Razložil mu je vse, a stari Mlakar, ki je imel že davno storjen načrt, kaj bo in kako bo, kadar bo sin izšturiral, se ni mogel sprijazniti s to mislio. Uvideti ni mogel, zakaj bi se ne začel njegov sin zopet učiti in mislil je, da ga le ubogati noče.

V tej misli ga je še bolj utrjeval njegov mlajši sin Anton, sedanjí gospodar. Zavidal je svojega, samo za dve leti starejšega brata, ker se mu je zdelo, da mu je oče odmenil lepšo prihodnost nego njemu, ko ga je dal študirat. Občutil je to kot krivico, dasi sam ni imel nikakega veselja do učenja. (Zato je zdaj iz nekakega maščevanja ščeval očeta zoper brata kolikor je le mogel. Če se je njegov brat sklicaval na to, da ni on kriv, da je prišlo tako, se je on rogal rekoč: — "Kdo pa je kriv? ... Mar jaz?" In pravil je očetu, da bi ga ne bili nikdar vzeli v vojak, če bi sam ne bil hotel. "Ker ni vedel, kako bi se izognil stanu, ki mu ne prija, se je dal pa potrditi. E, zastojni študiral! Treba vedeti, kako znajo taki študirani ljudje." Tako je govoril. Oče pa, preprost mož, ki je bil vrh vsega nemalo ogorčen, ker so se mu izjavile njegove najlepše nade, je kolikor toliko verjel in ostal trd nasproti svojemu sinu. Morda je mislil tudi, da ga na ta način prej omeheča in prisili, da mu izpolni voljo ter se vrne zopet v šolo.

Včasih je pač začel odnehati, včasih se mu je zasmilil njegov France, ki ga je, dokler je še staval svoje nade nanj, goreče ljubil; a tedaj je vselej nastopil z vso silo mlajši sin, ki se je bal, da bi oče naposled še domovanja ne izročil njegovemu bratu. In naglašal je:

"Izpriden študent je! Ali niste izdali že dovolj zanj? Ali hočete mar, da vam zapravi še to, kar imate? Seveda ugajalo bi mu, če bi mogel zdaj, ko se je naveličal že mestnega življenja, pa doma ukazovati! Jaz naj bi mu bil pa za blapca! Pa mu ne bom! On domov, jaz z doma!"

"Izpriden študent!"

Hujše psovke si stari Mlakar ni mogel misliti. On, ki je sanjal o tem, kako ga bo vse čislalo in zavidalo, da je pripomogel sinu do tako častne službe, pa naj bi poslej poslušal take besede! In vedel je, da bi jih moral! Kdor bi imel kako jezo, kako sovraštvo do njega, pa bi se maščeval s tem, da bi mu očital "izpridenega študenta".

"Izpriden študent!" tako je naglašal mlajši sin pri vsaki priliki starega moža pa je jedlo in grizlo ...

Ko je dobil France Mlakar že na več svojih pisem vedno en in isti odgovor, se je obrnil do očeta še enkrat. Milo ga je prosil pomoči. Slikal mu je obupno stanje. Poudarjal je, da se trudi, kolikor more, da bi dobil kakšno službo, pa da se mu ne posreči. Vsa je za nekaj časa naj se ga usmili ter mu dovoli, da pride domov.

Stari Mlakar je omahoval. Saj v resnici je ljubil svojega Franceta še vedno, četudi se je jezil nanj. Vprašal je z mehkim glasom svojega mlajšega sina:

"Kaj naj mu odgovorim?"

"Kakor veste in znate!"

"Revež je!"

"Piši mu torej!"

Anton je vzel papir, pero in tinto ter se pripravil.

"Prehudo mu nikar ne piši, da veš!" veli oče. Znal je, da je ljubezen med brati dostikrat jako majhna, znal, da govori čisto sebičnost iz njegovega mlajšega sinu. A ta je vkipel takoj.

(Dalje prihodnjik.)

V POMOČ DOMOVINI

Apelacija za pomoč našim dragim v stari domovini mi je skoro uganka, da ne dobi odmeva, kakoršnega bi morala dobiti. Če iščemo uzroke, naj se bo ene ali druge, upravičeni niso nobeni; ker narod se ne more dosti živo utopiti v položaj, kakoršen vlada v naši rojstni domovini. Nobena pisana beseda ne odpre tistim čuta, da je pomoč in takojšnja pomoč res potrebna. O tem sem začel razmišljati sedaj, ko nas je grozna nesreča zadela v Clevelandu, kar pa niti senca ni, kar morajo naši tam pretepeti. Koliko vasi je bilo požganih, do tal porušeni, koliko je ljudi, ki se nimajo nikamor zateči, če niso ušli iz krepiljev sovražnika, so bili na mestu postreljeni, vrženi po zakloniščih, da tako počasi umirajo. Ali veste, da so to naši stariši, naši bratje in naše sestre, ki stegajo v upu roke k nam, da naj se jih usmilimo in rešimo iz obupnega položaja? Zato je nespametno čakati in izpraševati se: Bog ve, kaj je z našimi? Če je tvoja rojstna vas, bi rekel izbrisana s površja zemlje, so neizogibno vsi prizadeti in vsi jednako potrebni, pa če je tvoj lastni brat, ali pa njegov sosed; v tem slučaju ni vprašanja, koliko ti je kdo v sorodu; vsi smo bratje. Slovenci smo, naša pomoč jih bo obdržala, samo naša, če nam je na temu, da narod še živi.

Odbori za pomoč in navodila, kam in kako poslati obleke ali denar, objavljajo naši časopisi devno. In da bo okoli 15. t. m. že ladja tukaj, potrudimo se, da to ladjo do zadnjega kotička napolnimo, da bo naš nesrečni narod v domovini vsaj iskrico Božičnih praznikov občutil v letu 1944.

P. K.

Cleveland, O.

NASLOV PREMENJEN

Urad United Committee of South Slavic Americans se je preselili iz 1010 Park Ave., na 465 LEXINGTON AVENUE, New York 17, N. Y.

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W. 26th St., Chicago 23.

Relifna agcija

Zbiranje obleke, obuvale in drugega blaga, kakor tudi denarnih prispevkov za WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH SLAVIC DESCENT je v polnem teku. Poročila, ki jih prejemo od naših pridnih delavcev in delavk iz raznih krajev Amerike, so razveseljiva in jasno pričajo, v koliki meri se naši rojaki zavedajo veljanske potrebe za NUJNO POMOČ nesrečnim rojakom v Jugoslaviji. Prepričani smo, da bodo tudi ameriški Slovenci storili svoj dolžnost ter jih bo nova Jugoslavija zapisala z velikimi črkami v svojo zgodovinsko knjigo za pomoč, ki jo bomo nudili moralno IN MATERIALNO borbenemu narodu v njegovi najtežji uri.

Kako uspešno se lahko izvaja naša relifna akcija, ako delamo z združenimi močmi, beleži že doseženi rezultat. Do 3. novembra se je skupna blagajna skoraj podvojila in znaša preko \$96.000. Ves denar, porabljen v Ameriki za nakup zdravil, zdravniških instrumentov in drugega materiala, ki se ga more dobiti le tukaj.

Ta izredno lepa vsota je bila nabrana v starih tednih. Pač ne more biti boljše dokaza, da se jugoslovanski Amerikanci zavedajo važnosti in potrebe skupnega dela in se strinjajo za enotno fronto tudi pri pomožni akciji. Jugoslavlani v stari domovini so združeni in se borijo Slovenec poleg Hrvat, Srba, Črnogorca in Macedonca. Zavedajo se v polni meri, da je separatizem tisto orožje in narodno zlo, katerega se je Hitler potem svojih izdajalskih privrascov posluževal, da zaslužni ves Balkan, ter da obdrži v svoji oblasti z netenji medsebojnega sovražstva, protinarodnih intrig in

z iskoriščanjem narodnega bogastva v korist peščice človeških izrodov. To je njegovo tajno orožje. Toda v isti meri se zavedajo jugoslovanski Amerikanci, da le zedinjeni, v bratstvu in z združenimi močmi lahko največ pomagajo svojim bratom onkraj morja ter da separatizma v Ameriki ne oznanjajo ljudje, ki soglašajo z veličastno borbo narodov Jugoslavije, temveč oni, ki simpatizirajo s staro gardo in njenim povratkom na krmilo in tudi med nami zastavljajo enotno akcijo. Kakor v politiki, tako tudi pri pomožni akciji naš narod v Ameriki ne bo nasel na plitve argumente proti skupnemu delu in skupni pomoči našim rojakom, pa naj prihaja od koderkoli. Jugoslavljanje danes za pomoč, to lahko veliko zaleže, ne jutri. Hiša se gasi, kadar prične goriti, ne kadar zgoreli!

Slovenci so do 3. novembra prispevali v vojni relifni fond ZOJSA \$12.225.07. Od te vsote je bilo preko SANSa poslano \$3.085.25, ostalo pa so skupine in posamezniki poslali naravnost v newyorški urad.

V seznam prispevateljev po \$100 pristojeva ta teden našo podružnico št. 63 v Brooklyn, zavednega rojaka Ignaca Rešetice iz East Moline, Ill., ter Heleno in Ivana Kušarja iz Berwina, Ill. Mrs. Kušar je vrnila konvencije dnevnice in zraven sta s soprogom pridela še \$80. Blagajnik Kluba društva Slovenskega narodnega doma na St. Clairju, brat Anthony Zakrajšek, je poslal ček v znesku TISOČ DOLARJEV za pomožno akcijo.

Drugi darovalci ta teden so bili: Virden, Ill., Frank Heršič \$15, Frank Stempihar \$10, Chisholm, Minn., Frank Klune \$3, Brooklyn, N. Y., Anna Berlan in Bertha Grom vsaka po \$5, Chicago, Ill., Frank Bostič

\$10 (namesto venca pokojni Ani Mladič), John Gornik — Forest View, Ill. — \$2.50 in enako vsoto za SANS; ostanek blagajne "kluba veteranov SSS-PZ" \$15. Lokalni odbor WR-FASSD iz Waukegana je prispeval prvih \$100, društvo št. 295 SNPJ, Bridgeville, Penna., \$50 ter samostojno društvo Slovenian Mutual Beneficial Aid Society \$25. Terezija Kosmatin iz Los Angelesa je poslala za SANS \$1, enega pa za reveže. Brat Frank Zerovec iz Kenoshe, Wis., je v imenu društva št. 38 SNPJ poslal \$115 za relif, SANSu pa \$25. Vpraša, če smo zadovoljni, kajti naših rojakov je tam le peščica. Seveda smo!

Vsem tem darovalcem naša najlepša zahvala!

Posiljanje obleke

Sestra Theresa Gorzel poroča, da so v West Aliquippi naše pridne ženske nabrale, oprale, pokrpale in odposlale v skladišče v New York 1,680 funtov razne obleke, perila, ruh in čevljev, skupaj 1,945 komadov. Zbirajo tudi denarne prispevke. Iz Lintona, Ind., poroča sestra Jennie Dolenc, da je članstvo društva št. 180 SNPJ darovalo 100 funtov raznega oblačila. V Depue, Ill., so rojaki nabrali 630 funtov obleke v dobrem stanju, skupaj 20 zabojev, ter izročili našo podružnico v LaSallu. V gostovini so že nabrali \$110. Ig. Rešetice iz E. Moline, Ill., je poslal zaboj obleke v teži 40 funtov.

Zbiranje obleke je v polnem razmahu. Toda z odposiljanjem se ne sme odlašati, kajti ladja, ki pride v New York 15. novembra, ne bo čakala. Pipocamo vsem odborom, da pohite z odposiljanjem. Vse nabrano mora biti v skladišču do 15. novembra.

Seznam nabiranih postaj

BROOKLYN
New York — 665 Seneca Avenue
CHICAGO
Northside — 3019 N. Damen Ave. (pri Solarju)
Westside — 3936 W. 26th Street (nasproti SANSovega urada)
South Chicago — 9710 Avenue L
Roseland-Pullman — 516 W. 115th Street
CLEVELAND
Okrožje St. Clair — SND, 6409 St. Clair
Collinwood — SDD na Waterloo Road
Euclid-Nottingham — Društveni dom na Recher Ave.
Newburg — 11202 Revere Ave. (pri Mrs. Traven)
DETROIT
SND, 17153 John R.
SDD, 4375 S. Livernois
WAUKEGAN-NO. CHICAGO
Slovenski narodni don
ST. LOUIS
4658 Rosa Avenue (pri Mrs. Speck)
PITTSBURGH
Slov. dom, 57th in Butler

NEWARK, ELIZABETH, LINDEN, N. J.
2021 Ingalls Ave., Linden, N. J.
WESTMORELAND CO., PA.
Pri Antonu Zorniku v Herminie

GLAVNO SKLADIŠČE
V NEW YORKU
Warehouse, WRFASSD,
282 — 9th Ave., N. Y. C.

Tudi druge naselbine naj sporočijo naslove svojih zbirališč, da jih vključimo v naš seznam.

Shodi in prireditve

Cleveland, O. — Koncert v korist pomožne akcije prireja podružnica SANSa št. 39. Vrši se 12. novembra ob 3. popoldne v SND na St. Clairju. Govornik SANSov tajnik Mirko Kuhel.

Indianapolis, Ind. — Domača veselica v korist pomožne akcije v Narodnem domu, 12. novembra.

Waukegan, Ill. — Jugoslovanski shod 12. novembra ob 3. popoldne v Narodnem domu. Govornik SANSov predsednik Etbin Kristan in drugi. Detroit, Mich. — Drama "Vera v vstajenje". Prireja jo podružnica št. 1 SANSa v nedeljo 10. novembra v Slovenskem delavskem domu na Livernois Street.

NOV NASLOV SKLADIŠČA V NEW YORKU

Vse SANSove podružnice in druge skupine ter posameznike obveščamo, da se je naslov skladišnice v New Yorku spremenil. Radi boljših in večjih prostorov je najeto skladišče na naslovu:

161 Perry Street,
New York, N. Y.

Vsi zaboji z obleko in sploh vse blago namenjeno za ladje, ki bo odpeljala nabrane stvari v Jugoslavijo, se naj pošiljajo na ta NOVI NASLOV.

Mirko G. Kuhel,
tajnik SANSa

ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 dolgih poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

Cena \$2

Lično v platnu vezana.
13 poglavij — 413 strani

KNJIGARNA SLOVENIC PUBL. COMPANY
216 W. 18th Street
New York 11

KNJIGARNA Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street
New York City

Razprodaja KNJIG

po 50 centov komad.

IZDALA SPLOŠNA KNJIŽNICA

1 Domače živali
Spisal Damir Felgel

2 Kreutzerjeva sonata
Spisal L. N. Tolstoj

3 Andrej Ternovec
Spisal Ivan Albrecht

6 Pregarjanje indijančinih misijonarjev
Spisal Josip Spillman

12 Frank Baron Trenk
Po raznih virih napisal Gjure Panduric

13 Pariški zlatar
Poslovenil Silvester K.

14 Pravljice in pripovedke za mladino
Spisal Silvester K.

15 Sunečki invalid
Spisal Silvester K.

17 Vojnimir ali poganstvo in krst
Spisal Josip Ogrinec

18 Mladim srcem
Drugi svezek. Zbirka za slovensko mladino. Spisal Kaver Meško

19 Študent naj bo
Spisal Fr. S. Finžgar

25 Duhovni boj
(izdala družba sv. Mohorja) L. Skupoli

26 Denar
Dr. Karl Englis — Poslovenil Dr. Albin Ogla

Edini vojni bond, za katerega vam bo šal, je oni, ki ga niste kupili!

35 Praški Judek
Spillmannova povest — Prev. Josip Volo

Kor je mogoče teh knjig malo omejena, je pri naročilu priporočljivo omisliti več obzir, da nam bo na ta način mogoče vsakega zadovoljiti.

IGRE

28 Magda
(Igra) — Alojzij Remec

29 Peterčkove poslednje sanje
(Igra) — Pavel Golis

30 Potopljeni svon
(Igra) — Gerhart Hauptmann

31 Revisor
(Igra) — Nikolaj Vasiljevič

32 Spodobni ljudje
(Igra) — L. Lipovec

33 Črne maske
(Igra) — L. Andrejev

34 Antingone
(Igra) — Poslovenil G. Golar

36 Sveti Just
(Igra) — Spisal dr. F. Petrus

38 Tončkove sanje na Miklavšev večer
(Igra) — J. Erbenkita F. Bojc

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

NOVA IZDAJA \$3.00
STANE SEDAJ

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani.

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čim bolj izveščati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.